

POLIITIKKOVERKOSTO TOI KONKREETTISIA PARANNUKSIA VÄHEMMISTÖPOLITIikkaAN

Sivu 2

REIPASTA TOIMINTAA VÄHEMMISTÖASIAN HYVÄKSI

Sivu 4

KOULUHANKE TOTEUTUMASSA: KAKSIKIELINEN PERUSKOULU- OPETUS HAHMOTTUU

Sivu 5

HANINGESSA VOIT ASIOIDA SUOMEKSI

Kaikilla Haningen kunnan hallinnonaloilla on suomea puhuvia luotseja. Voit ottaa suoraan yhteyttä juuri siihen luotsiin, jonka työtehtävään piiriin asiasi kuuluu.

Luotsit löydät helpoiten suomenkieliseltä kotisivuiltamme, haninge.se/suomeksi

OM HANINGE PÅ FINSKA

Om Haningesta *suomeksi* är en informationstidning för Haninges finskspråkiga minoritet. Vi tar upp viktiga frågor som berör den finskspråkiga minoriteten i kommunen.

Läs mer på svenska på sidorna 6-7

HANINGESSA KÄYNNISTETTY POLIITIKKOVERKOSTO TUO KONKREETTISIA PARANNUKSIA VÄHEMMISTÖPOLITIikkaAN

Suomen kielen hallintoalueen poliitikkoverkosto kokoontui jo toista kertaa huhtikuun lopulla. Noin nelisenkymmentä osallistujaa – heidän joukossaan monta kunnanneuvosta ja vähemmistökoordinoijaa – saapui Haningen kulttuuritalossa pidettyyn kokoukseen.

Kunnanneuvos Petri Salonen (C) avasi kokouksen käynnistämällä workshop-tyyppisen keskustelun viime kokouksen johtopäätöksistä ja siitä, mihin konkreettisiin toimenpiteisiin kunnissa on sen jälkeen ryhdytty. Etusijalla keskusteluissa olivat kieli, esikoulu ja koulu, kuten myös vanhustenhuolto ja erilaiset hoivatoimenpiteet.

Esimerkkejä viime marraskuun kokouksen pohjalta käynnistetyistä toimenpiteistä saatiin useasta-

Valtion erityinen selvittäjä Lennart Rohdin.

kin kunnasta: Pajalan kunta on muodostanut kunnanhallituksen alle vähemmistöneuvoston, Eskilstunan kunta on panostanut suomalaisen vähemmistön näkyvyyteen ja Trollhättanin kunta on palkannut kaksi nuorta kulttuuriyöntekijää kolmen vuoden projektiin, jonka tavoitteena on hakea ja löytää suomalaisen vähemmistön verkostoja läntisen Götanmaan alueelta.

Osallistujista moni kertoi myös erityyppisistä esteistä. Ymmärrys kaksikielisyyden tarvetta kohtaan on kunnanorganisaatioissa useinkin huonoa ja suomen kielellä ei ole samaa statusta kuten esimerkiksi englannin ja ranskan kielillä enemmistön poliitikkojen ja virkamiesten keskuudessa.

Lounaan jälkeen kokouksessa vieraili valtion erityinen selvittäjä Lennart Rohdin, joka

Kuvat: Martin von Pfaler

johtaa vähemmistöpolitiikan vahvistamis-selvitystä (Utredningen om en stärkt minoritetpolitik, Ku 2016:02). Rohdin muistutti läsnäolijoita siitä, että vähemmistöpolitiikka on kansanoikeudellinen velvoite, jonka tulisi vaikuttaa kaikkeen kunnan toimintaan. Rohdin mukaan ruotsalaisilla viranomaisilla on velvollisuus aktiivisesti tiedottaa, suojata ja edistää vähemmistöjen oikeutta käyttää omaa äidinkieltään.

Rohdin tähdensi, että vähemmistöpolitiikan lähtökohdana on antaa vähemmistöille samat oikeudet Ruotsin maahan kuin mitä enemmistölläkin on. Lisäksi vähemmistön olisi oltava mukana vaikuttamassa päätöksiin.

Vähemmistölaissa olevien tavoitteiden toteuttaminen on ollut Rohdinin mukaan huonoa, jopa olematonta. Monista kunnista puuttuu vieläkin suomenkielinen esikoulu ja vanhustenhuolto – myös niistä kunnista, jotka kuuluvat suomen kielen hallintoalueeseen.

Euroopan neuvoston tarkastuksessa äidinkielenopetus Ruotsissa saa Rohdinin mukaan vakavaa kritiikkiä.

Rohdinin selvityksen tavoitteena on tuoda vähemmistöasiaan enemmän suoralinjaisuutta ja järjestystä.

Vähemmistön neuvonpitoryhmiin kohdistuvat odotukset eroavat Rohdinin mukaan varsin paljon toisistaan riippuen siitä, katsotaanko niitä kunnan vaiko vähemmistöasukkaiden näkökulmasta. Varsinaista nevonpitoa ryhmien kokouksissa on esiintynyt hyvin vähän – pikemminkin niitä on käytetty tiedotustilaisuuksina, joissa kunta yksipuolisesti on tiedottanut asioista. Keskustelun ja vaikuttamisen tasaisempi jako on Rohdinin mielestä oleellista.

Esitelmänsä päätteeksi Rohdin puhui kouluttamisen ja tiedon levittämisen tarpeesta. Epätietoisuus kansallisten vähemmistöjen tilanteesta enemmistöasukkaiden keskuudessa on hänen mielestään miltei monumentaalista. Kouluilla on tässä tärkeä tehtävä mutta näkyvyyttä tulisi luoda myös muualla yhteiskunnassa.

Tämä teksti on lyhenne kotisivuilla olevasta tekstistä: www.haninge.se/suomeksi

REIPASTA TOIMINTAA VÄHEMMISTÖASIAN HYVÄKSI

Haningen eläkeläisyhdistys Reipas on nimensä vertainen. Perinteisen ohjelmatoiminnan lisäksi Reippaalla on vahva kiinnostus yhteiskunta-asioita ja erityisesti vähemmistöasioita kohtaan.

Yhdistys on ollut kovin aktiivinen peruskouluasiassa. Nyt kun kaksikielinen suomalainen peruskoululuokka syksyllä käynnistyy, Reippaan puheenjohtaja Pirkko Sinkkonen hengähtää helpotuksesta:

– Jos ei ole kaksikielistä koulua, niin tulevaisuudessa ei löydy kaksikielistä henkilökuntaakaan. Kouluasioiden järjestymisen myötä voimme nyt keskittyä enemmän muihin tärkeisiin asioihin, kuten suomenkieliseen vanhustenhuoltoon ja kulttuuriin, hän ilmoittaa.

Pirkko Sinkkonen ja Reipas-yhdistyksen sihteeri Marja-Leena Sundström tarjoavat pullakahvit yhdistyksen tiloissa Jordbrossa. Tänne yhdistyksen 130 jäsentä kerääntyvät säännöllisesti erilaisen toiminnan puitteissa.

– Maanantaisin järjestämme kiinalaista Qi-Gong -voimistelua ja keskiviikkoisin pidämme keskiviikkoklubin, jossa meillä on kaikenlaista toimintaa. Lisäksi järjestämme yhteisiä

matkoja ja tapahtumia, karaokea ja luentoja Sundström kertoo.

Vaikka Reippaan tärkeimpänä tehtävänä onkin valvoa suomalaisten eläkeläisten etuja Haningen kunnassa, yhdistyksen vaikutusvalta ulottuu huomattavasti kotikuntaa pitemmälle.

– Istumme Ruotsin eläkeläiskomiteassa Pensionärskommittén, jonka tehtävänä on neuvotella hallituksen kanssa eläkeläisasioista. Nostamme siellä vähemmistöasioita ja meitä kuunnellaan, Sinkkonen kertoo.

Reipas on myös osallistunut Lennart Rohdinin johtamaan vähemmistöselvitykseen, josta lisää tietoa sivuilla 2-3.

Vaikka työtä onkin riittämiin ja aikaa menee paljon, elämän tärkeitä arvojakaan ei Sinkkosen mukaan saa unohtaa:

– Meillä on aina hauskaa, ja siihen malliin aiomme jatkaakin, hän myhäilee.

KAKSIKIELINEN PERUSKOULUOPETUS KÄYNNISTYY SYKSYLLÄ

Haningea johtava sosiaalidemokraattien, keskustapuolueen ja ympäristöpuolueen koalitio asetti tämän vaalikauden tavoitteekseen kaksikielisten suomalaisten peruskoululuokkien perustamisen kuntaan. Hanke on nyt toteutumassa ja syksyllä toiminta käynnistyy Vikinga-koulun tiloissa.

Vikingakoulun rehtori Johan Kantin mukaan toiminnan muoto on nyt hahmottumassa:
– Tällä hetkellä meillä on noin yhdeksän oppilasta, jotka toivovat opetusta suomeksi. Meillä on kaksikielinen opettaja valmiina ja olemme myös palkanneet kaksikielisen työntekijän vapaa-ajankotitoimintaan, Kant kertoo Ruotsin radion Sisuradion haastattelussa.

Käytännössä asia ratkaistaan niin, että tavallinen esikoululuokka jaetaan kahteen puoliskoon. Näistä yksi saa opetusta osittain erik-

seen suomeksi, esimerkiksi matematiikassa. Koko luokkaa luotsaa kaksikielinen opettaja esikoululuokalta kolmannelle luokalle asti.

– Tästä tulee todella jännää, eikä tästä voi tulla muuta kuin hyvää, koska vanhemmat haluavat tätä, poliitikot haluavat tätä ja opettajat haluavat tätä. Niin vanhemmat kuin suomenkielinen henkilökuntakin ovat todella innoissaan, Kant jatkaa Sisuradion haastattelussa.

Toimintaa aiotaan jatkaa syksyllä 2018 kytkeällä uusi esikoululuokka suomenkieliseen kaksikieliseen peruskouluun. Tarkoituksena on kasvattaa luokkien määrää askeleittain ja vuosi vuodelta, kunnes kaksikielinen peruskouluopetus kattaa koko peruskoulun aina yläasteelle saakka.

SUOMALAISTA OHJELMAA HANINGEPÄIVÄNÄ 2.9.2017

Haningepäivän ohjelmassa on myös tänä vuonna suomalaista viihdettä. Näyttämöllä nähdään muun muassa Virpi Pahkisen tanssiesitys ja Teatteriorkesteri, joka soittaa Suomirokkia. Haningen kunnan vähemmistökoordinaattori Sanna Peltomäki jakaa tietoa kunnan suomenkielisestä toiminnasta.

Kuvat: Urban Weidin

SUOMI100-JUHLAT 28.10.2017

Suomen 100-vuotisjuhla-vuotta juhlitaan Haningen kulttuuritalossa 28. lokakuuta. Järjestäjänä toimii Haningen eläkeläisyhdistys Reipas yhteistyössä Haningen suomen kielen hallintoalueen neuvottelukunnan kanssa.

MUUTA OHJELMAA

28.9 – Ylilääkäri Ritva Hellberg kertoo demensiasairauksista Vanhustenmessuilla.
3.10 – Uussirkusesitys KINEMA Haningen kulttuuritalossa.
19.10 – Joel Hallikaisen konsertti S:t Eskilän kirkossa Handenissa.

Bild: Martin von Pfaler

Ett handslag för de nationella minoriteterna.

HANINGESTARTAT POLITIKERNÄTVERK GER KONKRETA FÖRBÄTTRINGAR I MINORITETSSAMARBETET

Politikernätverket för finskt förvaltningsområde bildades på initiativ av kommunpolitiker från Haninge. Det första mötet hölls i Haninge i november förra året och i våras var det dags igen. Ett fyrtiotal deltagare deltog i mötet, som hölls i Haninge kulturhus.

Haninge kommuns kommunalråd Petri Salonen (C) inledde mötet med en workshopliknande diskussion om förra mötets slutsatser samt vilka konkreta åtgärder som vidtagits i de olika kommunerna sedan dess. Diskussionen handlade mycket om språk, förskola och skola men även äldreomsorg och olika typer av vårdinsatser.

Från många kommuner gavs konkreta exempel på olika typer av åtgärder, som var en direkt följd av mötet i november: I Pajala kommun har exempelvis ett minoritetsråd bildats, Eskilstuna kommun har satsat på att synliggöra den finska minoriteten och Trollhättans kommun har tillsatt två unga kulturarbetare som under tre år ska söka upp och hitta nätverk inom den finska minoriteten i Västra Götalandsregionen.

Efter lunch fick mötet besök av Lennart Rohdin, statens särskilda utredare som leder Utredningen om en stärkt minoritetspolitik (Ku 2016:02). Rohdin påminde om att minoritetspolitiken är ett folkrättsligt åtagande och att den ska genomsyra all verksamhet ute i kommunerna. Enligt Rohdin är svenska myndigheter skyldiga att aktivt agera för att informera, skydda och främja minoriteternas användning av sina egna modersmål. Så sker sällan idag.

Att ambitionen med minoritetslagstiftningen är god råder det inget tvivel om. Däremot har efterlevnaden varit dålig, för att inte säga usel, enligt Rohdin. Fortfarande saknas till exempel finskspråkig förskola och äldreomsorg i många kommuner – även i kommuner som ingår i det finska förvaltningsområdet.

GRUNDSKOLEUNDERVISNING PÅ FINSKA FRÅN I HÖST

Trepartikoalitionen som leder Haninge satte som mål att starta tvåspråkig finsk grundskoleundervisning i kommunen. Projektet är nu på väg att förverkligas i och med att verksamheten startar i Vikingaskolans lokaler i höst.

Enligt Vikingaskolans rektor Johan Kant håller verksamheten precis på att ta form:

– Vi har just nu cirka nio elever som vill ha undervisning på finska. Vi har en tvåspråkig lärare klar och har även anställt en tvåspråkig medarbetare i fritidsverksamheten, säger Kant i en intervju med Sveriges Radio.

– Det här kommer att bli superspännande, därför att föräldrarna vill, politikerna vill och lärarna vill. Både lärare och föräldrar tycker att det här ska bli superkul, fortsätter han.

Verksamheten kommer att fortsätta hösten 2018 med en ny tvåspråkig förskoleklass. Målet är att stegvis utöka antalet tvåspråkiga klasser till grundskolans alla tio år.

(forts. från föregående sida)

Målsättningen med Rohdins utredning är att göra kraven visavi minoritetsfrågorna tydligare och mer målinriktade. Rohdin själv förespråkade i sitt föredrag mer av medbestämmande och inbjudan till dialog från kommunens sida snarare än ensidig information. Man måste sträva efter att göra minoriteterna delaktiga.

Slutligen såg Rohdin ett enormt behov av utbildning och kunskapsspridning och talade om en "närmast monumental" okunskap om de nationella minoriteterna bland majoritets-

FINSKT PROGRAM PÅ HANINGEDAGEN 2/9 2017

Haningedagen kommer även i år att bjuda på underhållning med finska förtecken. På stora scenen uppträder Virpi Pahkinen med en dansföreställning och finsk rockmusik, "Suomirock", framförs av gruppen Teatteriorkesteri. Kommunens minoritetssamordnare Sanna Peltomäki finns på plats och delar ut information om minoritetsfrågor.

VI FIRAR FINLAND 100 ÅR

Finlands 100 år av självständighet firas i Haninge kulturhus den 28 oktober. Arrangör är pensionärsföreningen Reipas i samarbete med Haninge finska förvaltningsområde.

*Suomi
Finland*
100

invånarna. Här har skolan en viktig uppgift att fylla men synlighet bör även skapas på andra håll i samhället.

Mötet avslutades med en gemensam diskussion kring de frågor som kommit upp. Man beslutade att upprätta en mejllista bland mötesdeltagarna för att bättre kunna bolla idéer med varandra. Slutligen bjöd Eskilstuna kommun in till nästa nätverksmöte den 22 november. Förhoppningen är att Haningepolitikernas initiativ ska komma att bära frukt i det konkreta arbetet inte bara för den finska, utan för alla minoriteter i Sverige.

LUE SUOMALAISIA LEHTIÄ

Kunnan kirjastoissa voit seurata suomalaisia uutis- ja aikakauslehtiä:

Handen:

Apu, ET-lehti, Helsingin Sanomat, Kaksplus, Kodin kuvalehti, Ruotsin suomalainen, Suomen kuvalehti, Suomen Uutisviikko ja Tieteen kuvalehti

Brandbergen ja Västerhaninge:

Kotiliesi, Ruotsin suomalainen ja Suomen Uutisviikko.

SEURAA, MITÄ KUNNASSA TAPAHTUU

Haningen kunnan suomenkielinen verkkosivusto löytyy osoitteesta haninge.se/suomeksi

YHTEYSTIEDOT / KONTAKTUPPGIFTER

Toimitus / Redaktion:

Martin von Pfaler, suomenkielinen verkkotoimittaja / finskspråkig webbredaktör,
070-577 56 61, martin.vonpfaler@haninge.se
Sanna Rantamäki, vähemmistökoordinoija / minoritetssamordnare,
08-606 88 73, sanna.rantamaki@haninge.se

Vastaava julkaisija / Ansvarig utgivare:

Anna Berglund, tiedotuspäällikkö / kommunikationschef,
08-606 79 67, anna.berglund@haninge.se

Etusivun kuvat / Bilder på framsidan: Dalarö Huvudskär: Bengt Nyman (bilden är beskuren).

Muut kuvat / Övriga bilder: Martin von Pfaler.